

Juliska hőstette.

A szabadságharc idején történt, amikor feilázadtak ellenünk azok a népek, akiket jószívvel befogadtunk s megosztottuk velük kenyerünket. Ebben a nagy háborúban is zászló alá állott minden épkézláb magyar ember.

Kelemenék azon sopánkodtak, hogy csak egy fiuk volt s így tőlük nem állhatott több honvéd a kibontott zászló alá. Az öreg Kelemen-apó beteges volt, ezért, na meg nagy korára tekintettel sem vehette magára a honvédruhát. Fia, Gábor már régen ott harcolt a honvédekkel a dicsőséges csatákban. Damjanich seregében, a vörös-sipkások között. Bizony, akkor is nagy dicsőség volt az, honvédeknek lenni! de százszorta nagyobb az, ha valaki a legvitézebb, legderékabb honvédesapatban szolgálhatta hazáját, amelynek fiai megkülönböztetésül vörös sipkát hordhattak. Ennek a seregnek volt vezére Damjanich, ebben szolgált Kelemen Gábor is.

Volt Gábornak egy kis húgoscájája, aki büszkén gondolt vitéz bátyjára. Csak azt sajnálta, hogy nem mehetett vele a háborúk zajába. De ki látott már szoknyás honvédet?

Csak jöjjön egyszer erre az ellenség — szabadkozott Juliska, — s próbálja meg elfoglalni szülőfalumat! — tudom. bele-török a foga!

Egy márciusi napon aztán honvédek vágattak át falujukon.

— Meneküljön mindenki! — kiáltották a lovasok, — nyakunkon az ellenség!

— Egy tapodtat sem megyek! — határozta el magában Juliska.

S míg a falubeliek kocsira, szekérre, lóhátra kaptak. Juliska otthon maradt az üres faluban. Csak hadd jöjjön hát az az ellenség! Ennivalót szedett össze, egy korsó friss vizet mérített és a templomba ment. Az Isten-házát nem engedi a kezükre! Fegyvere nem volt, de elhatározta, hogy inkább ott hal meg a templom küszöbén, de védtelenül nem hagyja! Nem félt, hogy is félt volna a jó Isten házában, de kezében ott volt egy darabka nemzeti színű szalag, kebelében pedig imádságos könyve... Ezek — na meg a lelkében lévő nagy hit — majd csak megsegítik minden veszedelemtől! — gondolta magában.

A templom nagy tölgyfakapuját jól bezárta, majd a csukott ablakból leste, jön-e már az ellenség! Az pedig nem sokat kérette magát, elfoglalta a község előtt húzódó dombokat s onnan lövöldözött a falura.

— Istenem! — sóhajtott Juliska, ha ellenség kezébe kerül az én falum, mi lesz velünk?... de ha győzünk?!...

Térdre borult!

— Édes jó Istenem, most tégy csodát s engedd, hogy itt teremjenek Damjanich pirossipkás honvédei...

Azután rásötétedett. Egész éjszaka imádkozott. Végre haj-

nal felé erősebb puskaropogást hallott a község határán .. Kínézett... akkor már honvédszuronyok csillogtak a dombokon a hajnali ragyogásban... Térdre borult:

— Édes jó Istenem, köszönöm... köszönöm...

Azzal felszaladt a toronyba, egyenesen a harangokhoz s a gyöngye kis leánya teljes erejével rácsimpaszkodott egy harangkötélre. Húzta, húzta, ahogy bírta...

— Bim... bam... bim... bam... zengett-bongott át a dombok felett Isten-házának szelíd harangszava.

Ez a harangszó megtízszerezte a támadó honvédek bátorságát, elszántságát. Azt hitték, a másik oldalról már bevonultak valamilyen honvédcsoportok a községbe s azok hívják őket.

Juliska csak húzta, tovább húzta a harangot, amíg el nem fáradt kis karja. Akkor aztán az egyik ablakhoz sietett, onnan nézte, mi történik ott lent...

Az ellenség még tartotta magát, de a honvédek vitézül verekedtek. Már a falu utcáin verték lépésről-lépésre a vasasokat, amikor hirtelen felsikoltott Juliska!

Egy vitézül verekedő honvédet látott, aki három ellenséggel vívott emberfeletti küzdelmet s a háta mögött ott ólálkodott már egy negyedik is, hogy orozva szúrja le őt...

Ezt a sikoltozást meghallotta a honvéd is, hátrakapta fejét... s ez volt a szerencséje; észrevette a gázt, s lesújtott rá, hogy azonnal elterült előtte. Egyetlen vágással szelte ketté a hős Gábor, mert akit Juliska veszedelemben látott, az tulajdon édes bátyja volt, akinek így az életét is megmentette.

A roham csakhamar végetért, az ellenség csúfosan megfutamodott Damjanich rettenetes erejű serege elől. Maga a vezér is szemtanúja volt a dolognak s amikor lefűjták a rohamot, maga elé hívatta a bátor honvédet, de a templom harangját félreverő hős kisleányt is.

A vörössipkás zászlóalj előtt odalépett a két hőshöz s így szólt előbb Juliskához:

— Te, kisleányom, bátor magyar leány vagy. Megmentetted szülőfaludat bátor viselkedéssel. De többet is tettél ennél. Megmentetted vitéz bátyád életét is. Ezért jutalmat érdemelnél. De mit adjak neked én, aki katonákat szoktam kitüntetni.

Azzal lehajolt a boldog örömtől pirosra gyult Juliskához s ott, a hős honvédzászlóalj előtt homlokon csókolta a hőslékű magyar leánykát.

— Éljen! Éljen! — zúgott fel egetverő kiáltásban a zászlóalj s voltak, akik elfordultak a meghatottságtól, mert pirossipkás honvédek még sem válik dicsőségére, ha... elfátyoloso-dik a szeme...

— Te pedig... fordult aztán Damjanich Gáborhoz, — hős voltál, a hősök közt is első, megérdemled, hogy kitüntesselek. Örmesterré léptette elő s egy csillogó érmet tűzött a keblére a vörössipkás zászlóalj legvitézebb katonájának.